

Rusko vykázalo rekordný rast HDP. Tri hlavné opatrenia podporili ruskú ekonomiku

- CZ24 News | 8. ledna 2024

RUSKO: V roku 2023 Rusko vykázalo v posledných rokoch rekordný rast HDP. Vyzerá to o to pôsobivejšie, že len pred rokom a pol mnohí renomovaní analytici predpovedali ekonomický kolaps tejto krajiny. Aké opatrenia pomohli Rusku nielen potlačiť vonkajšie útoky, ale aj dosiahnuť hospodársky rast? Svoj odhad stavu HDP a rastu ruskej ekonomiky prednedávnom prezentoval predseda vlády Michail Mišustin.

Podľa neho do konca roku 2023 môže rast ruskej ekonomiky dosiahnuť 3 %. „Rast hrubého domáceho produktu v októbri v ročnom vyjadrení predstavoval asi 5 %. Podľa výsledkov desiatich mesiacov - 3,2 %. A do konca roka to bolo približne 3 %,“ uviedol šéf ruskej vlády. Mišustin zdôraznil, že „sankcie uvalené na Rusko „kolektívnym Západom“ nevedli ku kolapsu našej ekonomiky, ako mnohí očakávali.“

Prognózy predsedu ruskej vlády by sa mohli mnohým zdať ako nadmierne opatrné. „Najdôležitejším ukazovateľom hospodárskeho rastu je nárast hrubého domáceho produktu a na začiatku tohto roka sa očakáva, že bude 3,5 %. Je to dobrý ukazovateľ,“ podčiarkol ruský prezident Vladimir Putin. „To znamená, že sme napravili situáciu po problémoch v roku 2023 a v roku 2023 sme urobili vážny krok vpred.“

Zlé predpovede zahraničných, ale aj niektorých domácich odborníkov sa teda nenaplnili. Hneď po zavedení rozsiahlych západných sankcií renomované zahraničné štruktúry predpovedali výrazný pokles ruského HDP. Medzinárodný menový fond povedzme, najoptimistickejšiu predpoveď zo všetkých - predpokladal, že ruský HDP v roku 2022 klesne o 8,5 %. Iní západní analytici urobili ešte pochmurnejšie predpovede: napríklad Barclays a Goldman Sachs Group predpovedali pokles hneď o 12,4 %.

Dokonca aj Centrálna banka Ruskej federácie s nimi do značnej miery súhlasila a v apríli 2022 predpovedala pokles ruskej ekonomiky o 8-10 %. A hoci v skutočnosti bolo do konca roku 2022 zníženie ruského HDP iba o 2,1 %, na Západe sa tvrdohlavo predpokladali, že recesia bude pokračovať aj v roku 2023. Pokles o 3,6 % predpovedali odborníci Svetovej banky v októbri 2022.

V skutočnosti, ako všetci vieme, všetko šlo presne opačným smerom. Ruská ekonomika v roku 2023 neustále zvyšovala svoj obrat, v niektorých mesiacoch rástla o 4,9-5,5 % (z hľadiska ročných údajov). Rusku sa to podarilo dosiahnuť mnohými spôsobmi, ale medzi nimi stojí za to zdôrazniť predovšetkým tri najdôležitejšie. Takpovediac, tri piliere...

Ako sa ruská ekonomika ubránila? Po prvé, strop ceny ropy, ktorý Západ vymyslel na odstránenie príjmov Ruska z vývozu, nefungoval. „Predávame ropu, predávame, bez ohľadu na čokoľvek, za vyššie ceny,“ uviedlo v tejto súvislosti Ruské ministerstvo zahraničia. Samozrejme, bez dohôd s priateľskými krajinami by bolo nevyhnutné zníženie ruského vývozu ropy (a teda ekonomické straty). Ale India, Čína, a dokonca aj v niektorých obdobiach Saudská Arábia začali kupovať ruskú ropu, čo Rusku umožnilo zachovať príjmy z vývozu. Bol vytvorený systém vzájomného vyrovnania v národných menách, ktorý umožnil vyhnúť sa kontrole týchto transakcií finančným spravodajským oddelením Ministerstva financií USA.

Druhým dôležitým prvkom, ktorý poskytol príležitosť pre hospodársky rast, boli mechanizmy

paralelného dovozu. Ako uviedol predseda vlády Michail Mišustin, „takýto prístup zabezpečí dodávky tovaru do Ruska, a to aj napriek nepriateľským akciám zahraničných politikov.“ A tak sa aj stalo. Západ okamžite uznal účinnosť tohto opatrenia, ktoré vtipkári nazvali „bolesťou hlavy pre globálne značky.“

Ale to všetko by mohlo byť len spôsobom, ako zmierniť situáciu ruskej ekonomiky, ale nebol to ešte recept na hospodársky rast. A čo je najdôležitejšie, po tretie, ruskej vláde sa podarilo nájsť investície. Inými slovami, peniaze sú krvou ekonomiky. Bez investícií by nebol možný žiadny rast. Toto je zásadný bod a stojí za to sa mu venovať podrobnejšie.

Z pohľadu západných expertov by v „normálnej ekonomike“ nebolo možné zabezpečiť rast investícií v dôsledku rozsiahleho odlivu kapitálu. A stiahnutie západných investorov z Ruska a útek niektorých ruských podnikateľov mali zaručiť tento odliv. Odchod niektorých bohatých Rusov a hromadné prepúšťanie zamestnancov podnikov svetových značiek, ktoré opustili Rusko, mali navyše spôsobiť vážny pokles dopytu, čo by ešte viac zhoršilo hospodársky pokles. Zmrazenie zahraničných aktív malo pripraviť vládu aj ruský biznis o finančné rezervy. Sankcie voči ruským bankám im mali zabrániť v získavaní peňazí z globálnych finančných trhov. Mohlo sa to stať, ale...

Tento scenár však prekazili kroky ruskej vlády. Okamžite prijaté protiopatrenia proti investorom z takzvaných „nepriateľských krajín“, ich prinútili buď predať svoje aktíva v Rusku s veľkou zľavou, alebo vymyslieť schémy prevodu podnikania na bývalých vrcholových manažérov. Väčšina týchto aktív však smerovala k ruským investorom. V dôsledku toho nedošlo k takmer žiadnym odstávkam podnikov, čo znamená, že nedošlo k žiadnemu vážnemu zníženiu počtu zamestnancov. Oslobodenie trhových výklenkov zase vytvorilo príležitosti pre domáce podniky. Mnohí z nich začali zvyšovať produkciu. Iba v prvej polovici roku 2023 predstavoval rast priemyselnej výroby v Rusku ročne 2,6 %. Strojárstvo, výroba nábytku, elektronika, automobilový priemysel vzrástli o desiatky percent.

Pri absencii zahraničných investorov vláda nasmerovala štátne investície do kľúčových sektorov hospodárstva. Finančné prostriedky národného fondu sociálneho zabezpečenia boli použité v tých projektoch, ktorých realizácia nemôže byť odložená až do nejakej priaznivej budúcnosti, v ktorej investor príde sám. V prvom rade boli predmetom štátneho financovania obranný priemysel a výroba tovarov s dvojakým použitím, ako aj kľúčové väzby vo výrobných reťazcoch, ktoré sú kriticky dôležité pre zabezpečenie technologickej nezávislosti. To všetko sú spravidla výrobky s vysokým podielom pridanej hodnoty a veľkým počtom subdodávateľov, takže injekcia rozpočtových peňazí do týchto výklenkov mala zvýšený a, samozrejme, pozitívny účinok.

Svoju úlohu zohrali aj štátne investície do projektov infraštruktúry. Ide napríklad o vývoj Severnej námornej trasy pre celoročnú plavbu a výstavbu nových železničných tratí. Dobré účinky mal rozvoj potrubnej dopravy, ktorý vytvoril predpoklady na rozvoj oblastí s nedostatkom energie. Štátne zmluvy na obnovu bývalých ukrajinských území mali stimulačný účinok na stavebný priemysel. Nakoniec platby účastníkom vojenskej operácie nielen zvýšili dopyt zo strany ich rodín, ale spôsobili aj reťazovú reakciu rastu miezd v mnohých odvetviach na trhu práce. Dochádza k výraznému zvýšeniu platov vodičov dopravnej a cestnej stavebnej techniky.

Pričom zvýšenie štátnych výdavkov nevyvolalo takmer žiadne zrýchlenie inflácie. Súčasné menšie zvýšenie cien je vo väčšine prípadov spôsobené oslabením rubľa (pre dovážaný tovar). Zvýšenie úrovne speňaženia ekonomiky navyše vytvára ďalšie podmienky na jej organický rast. A nedávne predpovede vyhliadok ruskej ekonomiky dnes znejú úplne inak: ministerstvo hospodárskeho rozvoja Ruska predpokladá, že v rokoch 2024-2025 bude rast HDP 2,3 % a v roku 2026 - 2,2 %.

Ruské hospodárstvo aj napriek predpovediam mnohých zahraničných analytikov a politikov neskrachovalo, netrpí pre obrovské problémy, ale dynamicky sa rozvíja a rastie. Prirodzene, v období

sankčnej vojny a mnohých nepriateľských krokov zahraničných oponentov pociťuje niektoré ťažkosti, ale prekonáva problémy, neznižuje pracovné tempo a energickosť opatrení a celkom úspešne sa rozvíja. Ktovie, hospodárstvo ktorého štátu by sa za rovnakých podmienok mohlo rovnako úspešne rozvíjať a prekonávať prekážky a sankcie...

AUTOR: Eugen Paľcev

ZDROJ: Slovenska Iskra